

I 2018 kom de første poser i butikkerne med dansk økologisk sukker. Foto: Seges.

Kampen for dansk økologisk sukker

Konklusion

Danskernes mulighed for igen at kunne købe dansk økologisk sukker beror på dygtige håndværkeres indsats i marken, hvor ukrudt bekæmpes ved hjælp af meget forskellige bekæmpelsesstrategier.

Fælles for dem alle er, at de behandles og følges i Nordic Beet Research's udviklingsprojekt, hvor et omfattende forsøgsarbejde skal sikre dyrkerne et godt udgangspunkt for at lykkes med den udfordrende afgrøde.

Fokus: Danskerne kan igen købe dansk økologisk sukker. Kunsten at dyrke sukkerroer uden kemi er genopstået.

Af Casper Laursen & Frank W. Oudshoorn, Seges Økologi Innovation

Produktionen af dansk økologisk sukker er, efter at have ligget stille i et par årtier, igen i gang - og sammen med den et udviklingsprojekt ledet af Nordic Beet Research (NBR). Udviklingsprojektet skal give landmændene forsøgs-mæssig viden at basere deres

beslutninger på, når de skal tage kampen op mod ukrudtet.

Kontrol med ukrudt er et kardinalpunkt i sukkerroedyrkingen. Efter en svær start er de dygtige planteavlere på Lolland, Falster, Sjælland og Fyn for alvor ved at mestre håndværket. Der optimeres på gammelkendte løsninger som falsk såbed og radrensning. Mens nye tiltag som

robotlugning og lugevogne kendt fra grønsagsdyrkingen afprøves som alternative, innovative løsninger.

Omfattende forsøgsarbejde

I den fælles indsats er de vigtigste aktører samlet inden for landbrug, rådgivning, forskning, maskiner og sukkerproduktion. Der er taget hul på forsøgsarbejde, som omfatter dyrkningsstrategi, sortsafprøvning, placering af organiske startgødninger og mekanisk ukrudtsbekæmpelse.

Sukkerroers følsomhed overfor ukrudt, og den relativt langsomme tilvækst i foråret, gør en effektiv strategi for ukrudtsbekæmpelse helt central. Forskellige strategier og tiltag afprøves i forsøg med henblik på fremtidig succes med produktionen af dansk økologisk sukker.

Mekanisk ukrudtbekæmpelse

Der er flere håndtag at trække i, når ukrudtet skal reguleres. Kombinationen af indsatser skal, sammen med en god etablering, føre til en sikker og stabil sukkerroevavl. Blindstrigling, brænding, radrensning, hypning, lugevogn, håndlugning og forskellige robotløsninger er blandt løsningerne.

Det bedste udgangspunkt for en god ukrudtskontrol ser ud til

at være etablering af falsk såbed. Marken gøres klar som til almindeligt såbed 10-14 dage før planlagt såning. Det spirende ukrudt harves om ved etablering af det "ægte" såbed, umiddelbart inden såning.

NBR har hos dyrkere med henholdsvis lavt (under fem pct. ukrudtsdækning), moderat (25-30 pct. ukrudtsdækning) og højt ukrudtstryk (90 pct. ukrudtsdækning) udført forsøg, hvor falsk såbed kombineres med lidt senere såning og 'blind-radrensning' med fingerrensere i rækken (se figur).

Her fandt de, at på markerne med henhv. lavt og moderat ukrudtstryk er der kun en lille effekt af at udskyde såtiden yderligere (fra 10 til 13 dage efter etablering af falsk såbed) samt af blindstrigling.

Ved højt ukrudtstryk opnås imidlertid en ukrudtsreducerende effekt på omkring en tredjedel ved at udskyde såningen et par dage. Mens blindstriglingen reducerede ukrudtstrykket yderligere, så det blev ca. halveret.

Placering af organisk gødning

I traditionel, konventionel sukkerroedyrking er startgødning et must. De pelletterede organiske gødninger, som er tilladte til økologisk dyrkning, har et lavt indhold af særligt plantetilgængeligt

Udbytter

Gennemsnitsudbytterne er steget markant siden den økologiske sukkerproduktions genopstandelse i 2017.

De er gået fra under 3,5 ton polsukker pr. ha i 2017 til knap otte ton polsukker pr. ha i 2019.

kvælstof og fosfor - sammenlignet med de mineralske gødninger.

For at mere kvælstof hurtigere stilles til rådighed for de voksne planter, har man i 2019 placeret gødning (pelletteret hønsemøg) i to forskellige niveauer (29 og 57 kg N) i såbedet 16 dage inden såning - og samme tildelingsmængde ved såning. Her fandt man et statistisk sikkert merudbytte for tildeling af det høje gødningsniveau placeret ved såning. Mens der for placering i såbedet 16 dage før såning var et statistisk sikkert merudbytte for begge tildelingsniveauer.

Gødningstildeling i såbedet i forbindelse med etablering af falsk såbed bør dermed undersøges nærmere som en mulig fremtidig strategi.

Robotteknologi

Robotteknologi har gjort sit indtog i rækkedyrkede afgrøder, og der er mange økologiske sukkerroedyrkere blandt firstmoverne på området.

Den danske lugerobot FarmDroid er en del af løsningen flere steder. I 2019 havde robotten sin første sæson med forskellige grader af succes. Man er fortsat i en teknologisk udviklingsfase på robotområdet. Potentialet gør, at det er en metode, som sukkerroe-dyrkerne forholder sig aktivt til.

Sorter til økologisk dyrkning

Op til dyrkningssæsonen 2020 har forædlere meldt sig på banen med enkelte økologiske sorter. Der er i skrivende stund tre sorter tilgængelige via den økologiske frødatabase, OrganicXseeds.

I branchen er der selvsagt et ønske om frihed til at vælge mellem sorter med forskellige egenskaber. I fremtiden ønskes derfor endnu flere sorter at vælge imellem.

Afregningen for økologiske sukkerroer er i dag ca. tre gange højere og udfordringerne omtrent tre gange flere, end for de konventionelle sukkerroedyrkere. Nordic Sugar tager fortsat nye arealer ind, hvis du vil være med i »kampen for dansk økologisk sukker«.

